

МЕТОДИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Диференційно-діагностичний опитувальник інтересів (за Є.О.Клімовим) використовують для вивчення професійних здібностей і нахилів учнів. Він являє собою методику дослідження, яка дозволяє зібрати важливі для вибору професії відомості про професійну спрямованість інтересів учнів. У цій методиці реалізовано ідею угруповання видів праці з урахуванням чотирьох класифікаційних ознак: об'єктів, цілей, знарядь та умов праці. Ураховуються також вимоги певного виду діяльності. Відповідно до цих ознак виділяють п'ять типів професійної діяльності (за Є.О.Клімовим): 1) людина-природа; 2) людина-техніка; 3) людина-художній образ; 4) людина-знакова система; 5) людина-людина.

Методика містить два бланки: листок запитань і листок відповідей. Листок запитань включає 20 альтернативних тверджень, із яких учень повинен вибрати ті, що найбільше йому підходять, помітивши їх у листку відповідей знаком “+”; якщо твердження переважно імпонує – слід поставити два “плюси”, дуже імпонує – три “плюси”; аналогічно учень має скористатися знаком “мінус”.

За кожним типом професії виводиться підсумковий бал і складається таблиця і схема, які відображають ієрархію професійних інтересів з точки зору типології професій.

Учні самі підраховують кількість плюсів у кожному з п'яти вертикальних стовпчиків і виставляють отримані суми у нижніх клітинках листка відповідей. Максимальна сума в одному із стовпчиків вказує на домінування інтересів, а можливо, і схильностей до тієї чи іншої сфери діяльності.

Анкета–опитувальник для вивчення спрямованості особистості в підлітковому віці (за В.Ю.Дмитрієвим і В.О.Худиком) використовується з метою дослідження індивідуально-психологічних особливостей учнів та їх відношення до основного виду діяльності – навчання.

Анкета представляє собою набір питань, необхідних для соціально-психологічного дослідження підлітків. На кожне з 14 питань пропонується різна кількість варіантів відповіді. Досліджуваний повинен вибрати і підкреслити той, який підходить для нього. Питання орієнтовані як на вивчення окремих

індивідуально-психологічних особливостей учнів, так і на виявлення їх відношення до основного виду діяльності – навчання. Частина питань стосується інтересів і форм проведення вільного часу, а також мотивації вибору майбутньої професії, що дає змогу зробити висновок про психологічну готовність до вибору майбутнього виду діяльності.

Методика спрямована на вивчення окремих психологічних особливостей учнів, інтересів, нахилів, намірів, а також мотивації вибору професії.

Схема профорієнтаційної бесіди для визначення професійних намірів учнів (за Р.В.Овчаровою) використовується з метою вивчення професійних намірів учнів. Вона включає 7 питань, які допомагають школярам визначитися в тому: Хто я? Який я? Ким я можу бути? Ким мені слід бути? Як здійснити накреслені плани?

Питання орієнтовані на вивчення інтересів, нахилів, здібностей, особистісних якостей (необхідних для успішної професійної діяльності), рівня готовності до вибору професійного шляху та надання порад і рекомендацій учневі у підготовці до вибору професійного шляху (література для читання, гурток, факультатив, зустріч із фахівцем, поради щодо розвитку та вдосконалення індивідуальних якостей).

Профорієнтаційна бесіда діагностує інтереси, здібності, нахили, наміри, особистісні якості (необхідні для успішної професійної діяльності) та рівень готовності до вибору професійного шляху.

Методика вивчення реального, бажаного та фантастичного бюджету часу (за С.Я.Рубінштейн у модифікації В.Ф.Моргуна) застосовується для дослідження індивідуально-психологічних особливостей підлітків у їх життєдіяльності.

Прототип методики був розроблений С.Я.Рубінштейн з метою виявлення усвідомлюваних і неусвідомлюваних мотивів особистості за допомогою використання часу. В.Ф.Моргун модифікував її для дослідження багатовимірної структури особистості. Методику можна використовувати як багатовимірний опитувальник особистості з метою вивчення самоусвідомлення особистістю трьох бюджетів часу її життєдіяльності: реального, бажаного і фантастичного. На цій підставі конкретизується коло її інтересів (навчальних, трудових), здібностей і нахилів.

Бланк методики містить інструкцію і протокол вивчення реального бюджету часу особистості, який включає такі показники: 1) види занять; 2) реальні витрати

часу, де реально прожитий час описано за уточнюючими питаннями, які змістовно створюють п'ять інваріантів структури особистості, а саме: 1) на який час була спрямована діяльність: а) минулий, б) теперішній, в) майбутній; 2) які емоційні переживання були при цьому: а) позитивні, б) врівноважені, в) негативні; 3) на кого за змістом була спрямована діяльність: а) на себе, б) на іншого, в) на сам “процес” спілкування, г) на його результат; 4) на якому рівні це відбувалося: а) навчання-підкорення, б) репродуктивного відтворення, в) самостійного учіння, г) творчості (оригінальності); 5) у якій формі це відбувалося: а) моторній, б) перцептивній, в) мовленнєво-розумовій.

Протягом семи днів тижня учні повинні відмічати всі основні витрати власного бюджету часу: з вівторка (за понеділок) до наступного понеділка (за п'ятницю, суботу, неділю) включно (за умов п'ятиденки). У бажаному бюджеті часу намагатися не відхилятися від сумарної тривалості доби – 24 години. Всі витрати часу заносяться у таблицю.

Процедура опитування, яка може бути індивідуальною або груповою, складається з таких етапів:

1) настановчий етап проводиться, наприклад, у понеділок і містить у собі ознайомлення з метою, інструкцією, бланком опитувальника і прикладами заповнення; суттєвим допоміжним засобом є ведення лаконічного щоденника кожним учасником протягом тижня, коли триває опитування;

2) етап збирання семи бланків опитувальника починається з вівторка, коли вранці досліджувані приносять бланки за понеділок; цей етап триває п'ять днів (до понеділка наступного тижня, коли збираються три бланки – за минулу п'ятницю, суботу та неділю); для збору бланків в умовах школи треба виділити протягом п'яти днів певний час (нульовий урок, частину першого уроку, зсунути розклад на один урок тощо) для того, щоб класний керівник, психолог або дослідник, який проводить цю методику, міг проглянути бланк кожного учня й, якщо знайде там не конкретно-“відписочні” відповіді, повинен негайно повернути бланк учневі для доопрацювання (наприклад, для конкретної розшифровки відповідей типу “гуляв”, “дивився телевізор”, “робив уроки” тощо).

Обробка й аналіз даних проводиться за такими напрямками:

1) підрахування сумарних витрат часу з усіх видів занять, які пов'язані із спілкуванням;

2) складання підтаблиць відповідно до таких параметрів:

– групуються види занять і підраховуються витрати часу, які свідчать про орієнтацію дитини на минуле, сьогодення або майбутнє, описується виявлена ієрархія часових орієнтацій;

– групуються види занять і підраховуються витрати часу, які свідчать про спрямованість особистості учня на справу (яку перш за все?); на спілкування (з ким і з якого приводу?); на самого себе (що цікавить передусім, чи задоволений учень самим собою?);

– групуються види занять і підраховуються витрати часу, які свідчать про ієрархію рівнів оволодіння діяльністю учнів (навчання-підкорення, відтворення-співпраця, творчість-лідерство);

– групуються види занять і підраховуються витрати часу, які свідчать про співвідношення форм реалізації діяльності (моторної, перцептивної і мовленнєво-розумової).

У контексті даного дослідження методика дозволяє виявити інтереси, нахили та наміри в особистісно значущій діяльності.

Методика багатовимірного аналізу досягнень учня з метою профілювання та профорієнтації (за І.П.Волковим у модифікації В.Ф.Моргуна) використовується з метою дослідження прояву інтересів та індивідуально-психологічних особливостей в особистісно значущій діяльності підлітків.

Психологічний сенс методики полягає у виявленні інтересів і здібностей, а також нахилів учнів за допомогою професіографічного аналізу їх особистих досягнень протягом навчання у школі. Це методика безтестової профорієнтації учнів, в основу якої покладено лонгітюдний метод аналізу продуктів діяльності, але у разі необхідності може бути використаний більш спрощений опитувальний зрізовий варіант.

Відомо, що майбутні професійні успіхи дітей загалом визначаються за відповідними практичними вміннями і навичками, які активно формуються в шкільні роки. Саме шляхом вивчення умінь і навичок можна діагностувати стан розвитку інтересів, здібностей і, в цілому, нахилів учнів, що найяскравіше

проявляються у нерегламентованій соціальними інститутами, власній, особистісно значущій діяльності підлітків. Отже, вивчаються “особисті рекорди” кожної дитини протягом усього терміну навчання у школі: досягнення в найрізноманітніших видах діяльності, які дуже важливі для дітей, оскільки їм надавався вільний час дитини, про них велися розмови на перервах, ними заповнений зміст спілкування з друзями.

Наведемо короткий опис методики. За нашою інструкцією, учні повинні були пригадати три особистісно значущих досягнення за кожен рік навчання в школі (звісно, це стосувалося всього спектру їх життєдіяльності, а не лише шкільного життя) і відповісти на запитання анкети.

Організація аналізу досягнень учнів у вигляді порад класному керівникові має такі етапи:

1) один раз на місяць проведіть класну (виховну) годину не вдень, а о 18-19 годині вечора і запросіть усіх дітей, батьків і вчителів класу (жодної критики на адресу тих, хто не прийде);

2) розсадіть усіх, хто де захоче, за круглим “столом” і попросіть дітей коротко (1-2 хвилини) назвати своє головне досягнення за минулий місяць (посеред кімнати можна поставити столи для демонстрації цих досягнень);

3) діти за допомогою батьків чи компетентних дорослих в цей час роблять запис у “Банку досягнень учня”;

4) після (під час) виступів дітей можуть брати слово для реплік і питань усі присутні;

5) по закінченні школи всі записи підраховуються, і отримується профіль нахилів випускника;

6) відповідно до профілю підбирається основна й додаткова професії (з урахуванням змісту, рівнів і форм реалізації діяльності, а також вакансій на ринку професійного навчання чи праці).

Особистісно значущу діяльність проаналізовано за такими параметрами:

– види діяльності за її предметом, коли визначається галузь інтересу, до якої належить досягнення, аналогічно до класифікації типів професій за Є.О.Клімовим (із доповненням двох типів: природа диференційована на “неживу природу”, “живу природу” і додано “власну особу”);

– просторово-часова орієнтація, яка визначається стійкістю інтересу в певній галузі за параметрами: “початок” – “кінець” – “перспектива”, що співвідносяться з теперішнім, минулим та майбутнім;

– емоційно-вольовий компонент, що характеризується складністю та якістю виконуваної діяльності;

– рівень виконання діяльності, який визначається мірою ініціативності й творчості;

– форми реалізації діяльності: моторна, перцептивна, мовленнєво-розумова.

Звісно, учні оцінюють свою значущу діяльність у минулому, перебуваючи на порозі дорослості. Можливо, їхні сучасні оцінки не співпадають з тими, які вони “ставили” собі молодшими школярами. Але завдяки використаному прийому виявляються ставлення підлітків до власної значущої діяльності, особистісна спрямованість, емоційний стан, характерологічні особливості, здібності, інтереси та нахили саме на момент заповнення методики.

ПРОТОКОЛИ І РЕЄСТРАЦІЙНІ БЛАНКИ ПСИХОДІАГНОСТИЧНИХ МЕТОДИК

Анкета-опитувальник для вивчення спрямованості особистості

Твій вік

0101 – до 15 років;

0102 – 15 років;

0103 – 16 років;

0104 – 17 років;

0105 – 18 років;

0106 – 19 років;

0107 – 20 років.

2. Стать

0201 – чоловіча;

0202 – жіноча.

2. Як ти оцінюєш свій фізичний розвиток?

- 0301 – гарний, постійно займаюся спортом;
- 0302 – добре розвинутий, але спеціально цьому уваги не приділяю;
- 0303 – задоволений, але хотів би стати більш розвиненим фізично;
- 0304 – в дитинстві був слабкий, а зараз такий як і всі інші;
- 0305 – фізично розвинений слабо, приходиться працювати над собою;
- 0306 – поганий фізичний розвиток приносить мені неприємності;
- 0307 – фізичні недоліки заважають мені бути таким, як інші;
- 0308 – постійно терплю образи через фізичну недосконалість і неможливість справитися з цим.

3. Як часто ти хворієш?

- 0401 – хворий хронічним захворюванням з самого дитинства;
- 0402 – раніше часто хворів і зараз хворію частіше за інших;
- 0403 – хворію не часто, але довго, тому намагаюся оберегати себе від можливих хвороб;
- 0404 – раніше був хворобливим, зараз відносно здоровий, але намагаюся запобігати перевантаженням і хвилюванням;
- 0405 – як і багато інших інколи хворію простудними хворобами, але серйозні хвороби обходять мене стороною;
- 0406 – практично нічим не хворію з самого дитинства;
- 0407 – не знайомий з хворобами, бо з дитинства звик до загартування, режиму, здорового образу життя.

4. Яким якостям ти віддаєш перевагу, характеризуючи себе?

- 0501 – цілеспрямованість, самостійність, рішучість;
- 0502 – бадьорість, веселість, оптимізм;
- 0503 – чутливість, відвертість, доброзичливість;
- 0504 – відповідальність, добросовісність, працелюбність;
- 0505 – самокритичність, правдивість, дисциплінованість;
- 0506 – колективізм, тактовність, чемність, комунікативність;
- 0507 – освіченість, культурність;
- 0508 – не знаходжу в собі таких якостей.

5. Які твої успіхи в навчанні?

- 0601 – вчився погано з самого початку, а зараз і того гірше;
- 0602 – спочатку вчився гарно, а в останній час – гірше;
- 0603 – в перших класах відставав, а зараз – в передових;
- 0604 – увесь час вчився середньо, головне – без двійок;
- 0605 – вчуся гарно тільки по окремим предметам;
- 0606 – вчився з самого початку гарно, зараз на тому ж рівні;
- 0607 – вчуся тільки на “4” та “5”;
- 0608 – з першого класу і по сей день – тільки на “відмінно”.

6. Чи подобається тобі вчитися?

- 0701 – не подобається, дуже важко засвоюється матеріал;
- 0702 – важко вчитися через погану пам’ять та втомлюваність;
- 0703 – не цікаво, часто пропускаю уроки, не має систематичності;
- 0704 – поки допомагали батьки – подобалось, а зараз – ні;
- 0705 – вчитися – ні, а поспілкуватися з друзями – так;
- 0706 – відбивають охоту одноманітність та сухість у викладанні;
- 0707 – можливо і подобалося б, якби не конфлікти з викладачами;
- 0708 – подобаються окремі предмети, по яким можу проявити себе;
- 0709 – вчуся, так як знаю, що знання – основа майбутніх успіхів;
- 0710 – подобається дізнаватись про нове розвивати творчі здібності;
- 0711 – не знаю подобається чи ні, вчуся тому, що так потрібно всім.

7. Як ти відносишся до своїх викладачів?

- 0801 – до всіх без виключення з повагою, розумінням, довірою;
- 0802 – слухаю всіх, але особливої симпатії не відчуваю;
- 0803 – є викладачі, які подобаються, інші – байдужі;
- 0804 – ні один не подобається, але вони про це не знають;
- 0805 – нерідко йду наперекір викладачу, коли думаю інакше;
- 0806 – часто конфліктую через надмірність викладачів;
- 0807 – вислуховую зауваження і швидко забуваю про них;
- 0808 – немає взаєморозуміння, тільки сварки та покарання;
- 0809 – на мене давно вже махнули рукою, і я не ображаюсь;
- 0810 – хотілося б налагодити взаємовідносини, але не знаю як.

8. Які заняття тебе більше цікавлять?

- 0901 – люблю заняття, які потребують постійної розумової напруги, кмітливості;
- 0902 – більше цікавить те, що пов'язано з удосконаленням своїх фізичних якостей:
сили, витримки;
- 0903 – подобаються заняття, де можна керувати, організовувати, вести за собою інших, навчати їх чомусь;
- 0904 – подобається збирання, колекціонування, які потребують ретельності і почуття власності;
- 0905 – люблю оригінальні задоволення, які дають можливість проявити свої здібності, смаки;
- 0906 – люблю азартні, ризиковані заняття, під час яких можна отримати гострі відчуття і приємне почуття перемоги, виграшу;
- 0907 – подобаються заняття, які не потребують серйозних зусиль розуму та тіла, але дають відчуття свободи, відпочинку, різноманітності;
- 0908 – не можу сказати впевнено.

9. Чим визначається вибір твоїх зацікавлень?

- 1001 – співпаданням з моїми ідеалами;
- 1002 – бажанням набути необхідних знань, умінь, навичок;
- 1003 – позитивним прикладом людей, яких я поважаю;
- 1004 – порадою батьків, їх підтримкою моїх бажань;
- 1005 – зацікавився цим, завдяки своїм друзям, товаришам;
- 1006 – бажанням довести, проявити свої здібності;
- 1007 – бажанням не ставати білою вороною серед інших;
- 1008 – завдяки щасливому випадку, який допоміг знайти себе;
- 1009 – просто через бажання зробити різноманітним своє життя;
- 1010 – від нічого робити;
- 1011 – ніколи не замислювався над цим.

10. Чому ти віддаєш перевагу в проведенні дозвілля?

- 1101 – відвідуванню театрів, музеїв, виставок, публічних лекцій, концертів класичної, народної музики;
- 1102 – читанню книжок, відвідуванню бібліотеки, заняттю філателією, нумізматикою, колекціонуванням художніх репродукцій;
- 1103 – образотворчому мистецтву, фотографії, рукоділлю;

- 1104 – техніці, винахідництву, моделюванню, конструюванню;
- 1105 – спорту, туризму, заняттю фізичною культурою, активному відпочинку;
- 1106 – самодіяльності, заняттю музикою, танцями, співом;
- 1107 – колекціонуванню сучасних музичних записів, популярних дисків, фотографій співаків, ансамблів;
- 1108 – відвідуванню кав'ярень, барів, дискотек;
- 1109 – присадибному господарству, мисливству, рибальству, промислам;
- 1110 – шиттю одягу, ремонту житла, автолюбительству;
- 1111 – спілкуванню з товаришами на вулиці, в дворі.

11. Чим ти займаєшся більшу частину дня?

- 1201 – основний час приділяю навчанню;
- 1202 – багато часу відбирає суспільна робота, діяльність в інших неформальних організаціях;
- 1203 – допомагаю батькам вдома, по господарству;
- 1204 – виховує молодших братів та сестер;
- 1205 – допомагаю родичам, знайомим;
- 1206 – багато часу приділяю особистим заняттям та розвагам;
- 1207 – дивлюся телевізор, слухаю радіо;
- 1208 – читаю книжки, журнали, газети, пишу листи;
- 1209 – зустрічаюся з друзями, знайомими, товаришами;
- 1210 – у мене багато вільного часу, який нікуди дівати.

12. В якій галузі професійної діяльності ти зміг би добитися успіху?

- 1301 – пов'язаній з вивченням мов, історії, літератури;
- 1302 – що потребує знань з математики, фізики, хімії;
- 1303 – у виробничій сфері, транспорті, будівництві;
- 1304 – у приватному бізнесі;
- 1305 – в спортивній діяльності;
- 1306 – в педагогічній, виховній роботі;
- 1307 – в роботі медичного профілю;
- 1308 – в музиці;
- 1309 – в образотворчому мистецтві, в сфері культури;
- 1310 – в кінематографі;

- 1311 – в організаторській діяльності;
- 1312 – у військовій галузі;
- 1313 – в сфері обслуговування;
- 1314 – в сільському господарстві;
- 1315 – поки не знаю, на що здібний.

13. Твої найближчі плани

- 1401 – продовжити навчання по обраній спеціальності;
- 1402 – відслужити в лавах національної армії;
- 1403 – знайти роботу по душі;
- 1404 – знайти супутника життя, створити сім'ю;
- 1405 – вирішити деякі проблеми;
- 1406 – влаштуватися де-небудь в “тихому містечку”;
- 1407 – не має ніяких конкретних планів.

Реєстраційний бланк до анкети-опитувальника
для вивчення спрямованості особистості

Прізвище та ім'я учня _____

Клас _____ Школа _____ Дата _____

1.	0	0402	0605	0805	1005	12. 1201
	0101	0403	0606	0806	1006	1202
	0102	0404	0607	0807	1007	1203
	0103	0405	0608	0808	1008	1204
	0104	0406	7. 0701	0809	1009	1205
	0105	0407	0702	0810	1010	1206
	0106	5. 0501	0703	9. 0901	1011	1207
	0107	0502	0704	0902	11. 1101	1208
2.	0	0503	0705	0903	1102	1209
	201	0504	0706	0904	1103	1210
	0202	0505	0708	0905	1104	13. 1301
3.	0	0506	0709	0906	1105	1302
	301	0507	0710	0907	1106	1303

0302	0508	0711	0908	1107	1304
0303		8. 0801	10. 1001	1108	1305
0304	6. 0601	0802	1002	1109	1306
0305	0602	0803	1003	1110	1307
0306	0603	0804	1004	1111	1308
0307	0604				
0308					
4. 0401					

Листок запитань до індивідуальної профорієнтаційної бесіди

1. Професійні наміри учня.

1) Що збирається робити після закінчення 9-го класу:

- а) навчатися в 10-му класі, ПТУ, технікумі (записати повну назву навчального закладу);
- б) працювати (записати повну назву підприємства, цеху, відділу, спеціальності)?

2) Що знає про обрану професію, про умови навчання, праці?

3) Чи знає вимоги обраної професії до людини?

4) Що радять робити батьки після закінчення 9-го класу? Чи погоджується учень з їх думкою?

2. Інтереси.

1) Які навчальні інтереси домінують (“улюблені” предмети і ті, що не подобаються).

2) Чи є інтереси, пов’язані з вибором професії (читання спеціальної літератури, бесіди про професію з фахівцем, відвідування навчальних закладів)?

3) Як розвиває інтереси, пов’язані з вибором професії?

4) Чи надають допомогу батьки в розвитку навчальних інтересів та інтересів до професійної діяльності?

3. Схильності.

1. Які схильності називає учень (в навчальній діяльності, в гуртковій роботі, у вільний від навчання час)?
 2. Чи є схильності, пов'язані з вибором професії (“проба сил”)?
 3. Як розвиває схильності, пов'язані з вибором професії?

 4. Чи допомагають батьки розвивати схильності до якої-небудь професійної діяльності?
4. Здібності.
1. Які здібності знаходить у себе учень (в навчальній діяльності)?
 2. Чи є професійні здібності, тобто здібності, необхідні для успішного освоєння вибраної професії?
 3. Як розвиває здібності, пов'язані з вибором професії (тренує пам'ять, увагу, поліпшує фізичну підготовку, поглиблює знання про професію)?
 4. Чи співпадають інтереси, схильності із здібностями учня (співпадають частково чи зовсім не співпадають)?
 5. Чи знає учень думку вчителів та батьків про його здібності? Чи погоджується він з їх думкою?
 6. Як вважає учень, чи допомагають йому вчителі, батьки в розвитку здібностей?
5. Особистісні якості.
1. Які особистісні якості, як на думку учня, найяскравіше в нього виражені (позитивні чи негативні)?
 2. Які якості, на його думку, необхідно розвивати для успішного засвоєння вибраної професії?
 3. Як розвиває якості, необхідні для успішної професійної діяльності?
 4. Чи займається самовихованням?
 5. Чи допомагають вчителі та батьки розвивати особистісні якості?
6. Готовність до вибору професійного шляху.
1. Як учень оцінює досягнуті ним успіхи в навчальній діяльності?
 2. З яких навчальних предметів, на його думку, будуть потрібні знання в подальшій професійній діяльності?

3. Чи вважає учень, що може здійснити свої професійні наміри? Що цьому може заважати?
4. В разі нездійснення основних планів чи є запасні?
7. Поради та рекомендації учню у підготовці до вибору професійного шляху.
 1. Література для читання.
 2. Гурток, факультатив, поглиблене вивчення окремих предметів.
 3. Тема доповіді в класі про обрану професію.
 4. Зустріч із фахівцем.
 5. Поради щодо розвитку, вдосконалення індивідуальних якостей.
 6. Дата первинної профконсультації.

Реєстраційний бланк до індивідуальної профорієнтаційної бесіди з учнем

Прізвище учня _____

Клас _____ Школа _____ Дата _____

Протоколіст _____

1. Професійні наміри

1а _____
1б _____
2 _____
3 _____
4 _____

2. Інтереси

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____

3. Схильності

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____

4. Здібності

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____

5 _____
6 _____

5. Особистісні якості

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____
5 _____

6. Готовність до вибору професійного шляху

1 _____
2 _____
3 _____

7. Поради та рекомендації учню у підготовці до вибору професійного шляху

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____
5 _____

Протокол вивчення реального та бажаного бюджету часу (на добу)

Прізвище учня _____

Клас _____ Школа _____ Дата _____ День тижня _____

Витрати часу Види подій (занять)	Реальні			Бажані		
	Час початку	Час закінчення	Витрати часу (год.)	Час початку	Час закінчення	Витрати часу (год.)
1. Сон						
2. Ранковий туалет						
.....						
10. Урок фізики						
.....						
11. Урок літератури						
.....						
18. Прогулянка з собакою						
.....						
25. Вечірній туалет (перед сном)						
Разом						
Фантастичні витрати часу						
2. Відвідування цирку						
3. Гурток гри на гітарі (.....)						

Банк досягнень учня чи оптанта, який обирає професію

Параметри досягнень	Дата		29.09.01	27.10.01	...n			Всього		
	№ досягнень		1	2						
	Зміст досягнень		Зв'язала кофту	Опанувала велосипед				Σ _n	%	100%
	Показник									
1. Стійкість захоплення	1.1	Тривалість від початку захоплення	1 рік	з 8 років (0 років)						100%
	1.2	Тривалість конкретного досягнення (старт-фініш)	1 місяць (1/12 року)	за тиждень (7/365 року)						
	1.3	Самопрогноз передбачуваної тривалості захоплення	Все життя	до 14 років (6 років)						
2. Потребнісно-вольові прагнення до результативності	2.1 Складність	2.1.1: складне	+	-						100%
		2.1.2: середнє	-	+						
		2.1.3: просте	-	-						
	2.2 Якість	2.2.1: якісне	+	+						100%
		2.2.2: середнє	-	-						
		2.2.3: недбале	-	-						
3. Галузь досягнень	Природа (I та II)	3.1: нежива природа	+	+						100%
		3.2: жива природа	-	-						
		3.3: техніка	-	+						
	Суспільство	3.4: знакова система	-	-						
		3.5: інші люди	-	-						
	Я сам	3.6: художній образ	-	-						
		3.7: власна особа	-	-						
4. Рівень виконання	4.1 Ініціативність	4.1.1: власна мета	+	+						100%
		4.1.2: спільна мета	-	-						
		4.1.3: за завданням	-	-						
	4.2 Креативність	4.2.1: творчий	-	-						100%
		4.2.2: вдосконалення	-	+						
		4.2.3 за зразком	+	-						
5. Форма дії	5.1 Моторно-рухова		+	+						100%
	5.2 Наочно-спостережлива		-	-						
	5.3 Мовленнєво-розумова		-	-						

Анкета

1. Чи проводиться у Вашій школі профорієнтаційна робота:

- так;
 - ні;
 - частково.

2. Хто займається проблемами професійної орієнтації учнів:

- вчителі-предметники;
 - класні керівники;
 - шкільна адміністрація.

3. Які форми профорієнтації переважають:

- масова (фронтальна) профорієнтація;

- групова (гурткова) профорієнтація;
- індивідуальна профорієнтація.

4. Чи обговорюються результати профорієнтаційної роботи з учнями, батьками та вчителями:

- так;
- ні;
- іноді.

5. Як часто проводяться профорієнтаційні заходи:

- 1 раз у семестр;
- 2 рази у семестр;
- 3 рази у семестр;
- частіше.

6. Хто переважно проводить профорієнтаційні заходи:

- вчителі-предметники;
- класні керівники;
- шкільна адміністрація;
- шкільний психолог.

7. Чи проводяться для школярів екскурсії, метою яких є ознайомлення з різними видами професій:

- так;
- ні;
- іноді.

8. З якими віковими категоріями дітей найчастіше проводиться профорієнтаційна робота:

- початкова школа;
- середня школа;
- старша школа.

9. Хто на Вашу думку найбільше потребує допомоги у виборі майбутньої професії:

- учні 6-7 класів;
- учні 8-9 класів;
- учні 10-11 класів.

10. Рекомендації щодо поліпшення профорієнтаційної роботи у загальноосвітніх закладах:
